

Veljko MILKOVIĆ
Ekološki pokret Grada Novog Sada, Vojvodanskih brigada 17

UBLAŽAVANJE PROBLEMA NEZAPOSENOSTI EFIKASNIM KORIŠENJEM VIŠKA LJUDSKE ENERGIJE

ABATEMENT OF PROBLEM UNEMPLOYMENT WITH EFFICIENT RELIANCE ODDS OF HUMANE ENERGY

Abstract

Possible solution for reduction sociology problems of unenployment is using mechanism, whose driving force is gravitation with minimal consumption of human labour. Maximal protection of human surroundings, multipurpose applying in practice, simplicity, etc., are some of features for suggested model.

Key words: *Humane energy, problems of unenployment*

UVOD

Prepostavlja se da je u davnim, surovim godinama praistorije, čovek najveći deo vremena provodio u stalnoj potrazi za hranom i u borbi za elementrani opstanak. Život ondašnjih ljudi bio je uskladen sa prirodom i njihov napor je, uglavnom nesvesno, bio usmeren na obezbeđenje zadovoljenja svojih potreba u potpunoj harmoniji sa prirodom. Usmerenje i preokupacija na preživljavanje u ondašnjim, veoma nekonformnim uslovima, iziskivali su stalnu aktivnost, primitivna oruđa angažovala su maksimalno sve stanovnike, pa se prepostavlja da problem nezaposlenosti nije bio prisutan ili izražen.

Razvoj čovekove svesti rezultirao je niz korisnih¹ pronalazaka i dostignuća od kojih su, vremenom, neki narušavali sklad sa prirodom i njenim zakonima, a ljudi, rukovodeni i zaneti ostvarivanjem što većeg profita, izazivaju, unapređuju i povećavaju ekološke i socijalne probleme: prljavim tehnologijama zagadjuju i ugrožavaju životnu

---

¹ nisu svi ljudski pronađasci štetni (bicikl, jedrenjak), ali veći deo jeste

sredinu, pojavljuju se zabrinjavajuće razmere nezaposlenosti² (koja u značajnoj meri prouzrokuje razne ljudske destrukcije - kao što je i kriminal)³.

INTERAKCIJA VIŠKA LJUDSKE ENERGIJE I GRAVITACIJE

U nastavku se iznose neka od rešenja ublažavanja problema nezaposlenosti, odnosno masovnijeg zapošljavanja, kroz ekološki čistu aktivnost. O čemu se radi?

Primenom osnovnog principa rada dvostepenog oscilatora (sastavljenog od fizičkog klatna i klackalice) na manjim, eksperimentalnim prototipovima, postignuta je visoka efikasnost u odnosu na dosadašnje mehanizme.

Ovaj princip se pokazao i dokazao kao viaestruko primenljiv, pošto se može efikasno iskoristiti za pokretne ili statične klipne pumpe, prese i drugo (slika 1).

Postoji mogućnosti njegove primene na njivama, na kojima bi se postavili ovakvi oscilatori sa klipnom pumpom, u svrhu navodnjavanja ili odvodnjavanja, zavisno od potrebe.

Za pokretanje i nadzor, tj. održavanje klatna, angažovali bi se nezaposleni, deca, daci, studenti i penzioneri. Takav rad ne zahteva posebnu veštinu, znanje ili obuku. Angažovani "radnici" bili bi na otvorenom prostoru (na vazduhu), u zdravoj sredini, a pri tome bi se lagano rekreirali i imali mogućnost da istovremeno upražnjavaju i neke druge, korisne radnje, kao što su: učenje, čitanje ili međusobno takmičenje (ko će ostvariti veći efekat-učinak, na primer, u slučaju poplavljenoštih njiva, zbog obimnih atmosferskih padavina ili podzemnih voda)⁴.

Model o kome je ovde reč, je izrazito jednostavan, pa bi zaposleni u opisanom primeru, mogli aktivno da se uključe i u njegovo usavršavanje. Ovakva zapažanja i sugestije bile bi od velikog značaja i koristi za konstruktore, koji bi iste ugradili i iskoristili za dalje usavršavanje u korisnoj eksplotaciji.

Pored univerzalne primenljivosti (u svakoj sredini), jedna od prednosti je i izrada od lako dostupnih, domaćih materijala (drvo, kamen, gvože, metali, kanap, lanci), kao i mogućnost iskorišćenja postojeće ambalaže (burad punjena peskom, zemljom, kamenom). Kao i deram, nekad popularan na vojvodanskim prostorima, proizvodnja ovog mehanizma ne bi bila ni skupa ni komplikovana.

No, prisutne su i druge prednosti. Pokretanje ovog ekološkog izuma ne bi zavisilo od vremenskih uslova (kao što je prisustvo vetra za pokretanje vetrenjača), jer je "pogonsko gorivo" svuda prisutna gravitaciona sila, inicirana i kontrolisana povremenim angažovanjem pokretačke energije - ljudskih mišića.

² prema podacima međunarodne organizacije rada, u 1992. g. u svetu je bilo oko 150 mil. nezaposlenih

³ prema jednoj studiji UN oko 1,2 mld. ljudi živi u apsolutnom siromaštvo – sa manje od 1 USD dnevno

⁴ vojvodanske njive su krajem 1999. i početkom 2000. g. pretrpele velike štete zbog poplava izazvanih obimnim padavinama i podzemnim vodama, dok je u kasnijem periodu bila izrazita suša. Oranice su bile "skamenjene", što je bitno umanjilo prinose.

ISTORIJA SE PONAVLJA?

Mnogo je tragova koji upućuju na postojanje jedne ili više civilizacija, pre ove postojeće. Ti tragovi, takođe, ukazuju i na mogućnost da su te prethodne civilizacije uništile same sebe, za čega im nisu bile potrebne ni fabrike, ni automobili i avioni, niti neko drugo dostignuće za koje mi ne znamo. Potreban i dovoljan uslov samouništenja je uništavanje šuma i humusnog sloja.

Pitanje postojanja i opstanka neke civilizacije vezano je za regulisanje koncentracije ugljen dioksida u atmosferi⁵. Već danas smo suočeni sa velikim protivurečnostima i teško rešivim problemima, koji globalizacijom još drastičnije deluju na uništavanje prirode: ozonske rupe, klimatski šokovi i promene, širenje pustinja...

Postojeći tempo uništavanja šuma, humusnog sloja i spaljivanja biljnog i životinjskog otpada, kao i sagorevanje (potrošnja) fosilnih goriva (uglja, nafte), alarmantno povećava nivo ugljen dioksida u atmosferi, i utiču na stvaranje uslova za ponavljanje istorije.

Neophodno je stvoriti strategije za borbu protiv zagađenja planete, koje bi u osnovi podigle nivo svesti (obrazovanjem ljudi - da oni sami shvate da mogu da utiču na svoj razvoj i život i da su jedino oni odgovorni za život na planeti).

Navedeno, namče kao imperativ usmeravanje aktivnosti na navodnjavanje sušnih predela i pustinja u cilju njihovog ozelenjavanja, kako bi se uspostavio utravnoteženiji odnos ugljen dioksida i kiseonika

ZAKLJUČNA RAZMIŠLJANJA

Predloženo tehničko rešenje za očuvanje postojeće civilizacije od sopstvenog samouništenja je opravdano, jer je isto:

- ekoloaki čisto,
- štedi postojeće, deficitarne izvore energije,
- primenjivo je u uslovima nedostupnosti drugih izvora energije,
- jednostavno,
- efikasno,
- utiče na smanjenje nezaposlenosti,
- smanjuje ljudsku destrukciju (kriminal),
- tehničkim usavršavanjem prikazanog prototipa moguće je ostvariti i druge pogodnosti.

⁵ Efekat staklene baštice: porast temperature dovodi do otapanja polarnog leda, koji utiče na povećanje vodene mase i time do potapanja priobalnih područja-Holandija, London, Nju Jork